

Історична довідка с. Харалуг

Будь-яке поселення має дату свого народження – це перша писемна згадка про нього. Має свою писемну згадку і село Харалуг – це 1623 рік.

Наявність багатих природних ресурсів: ліс, річка, лугові землі сприяло осідлості людей.

В «Слові о полку Ігоревім» декілька разів згадується зброя під назвою «харалужна». Дослідники вважають, що так називали сталь від назви місця її виготовлення. Отже, доказом того, що в давні часи в Харалузі було металургійне виробництво є сліди місцезнаходження металургійних шлаків, які лежать поблизу водойми місцевої річки. Річка протікає вздовж села і має назву Рудка, що ще раз підтверджує те, що для металургійного виробництва в селі майстри добували місцеву болотну руду.

Дуже багато про с.Харалуг ми дізнаємося завдяки відомому письменнику В.Короленку. навчаючись у Рівненській гімназії, він на канікули приїздив до свого дядька Казимира Туцевича. Харалузський період життя письменника припадає на 1866 – 1871 рр.

В кінці 19 ст. жителі вирішили побудувати церкву. До цього Харалуг був приписаний до церкви с. В. Клецька. Була куплена церква в с. Крилів Корецького району (тепер), перевезена і зведена в селі. Відкриття датується – 5 листопада 1903 року, в день Святого Якова, тому і має назву Свято-Яківська церква. В 1979 році церква була закрита за рішенням Корецького райкому партії і, лише 16 лютого 1989 року в церкві відновилися богослужіння.

Поселення Харалуг розташоване майже на межі двох природних зон України – мішаних лісів та лісостепу.

У 1908 році в селі була відкрита школа грамоти, де навчалися 30 хлопчиків і 10 дівчаток. Пізніше відкривається державна польська школа. У роки війни навчання велося з перервами. З 1946 по 1950 рр. школа була початковою. В 1950 р. стає семирічною, а в 1960 році – восьмирічною. В 1995 р. збудоване нове приміщення. Зараз навчається 63 дитини.

В роки Другої Світової війни частина жителів села була мобілізована до лав Червоної армії, частина пішла до УПА. З фронтів Другої

Світової не повернулися додому 29 чоловік. 15 чоловік, котрі повернулися, були нагороджені орденами і медалями. Із них троє чоловік нагороджені орденом «Червоної зірки».

Після війни в селі пройшла колективізація (1948р.). місцевому колгоспу було дано ім'я В.Г.Короленка. На початку ХХІ століття (2005 рік) колгосп перестав існувати. Землі колишнього колгоспу розпайовані.

З давніх-давен село славилося народними умільцями: ткацтвом, вишивкою, в'язанням.

До ткацького верстата стала ще в ранньому дитинстві Хіміч Анастасія Володимирівна (1910 – 199). Її чарівні килими приносили людям в дім радість і красу. На превеликий жаль продовжувачів її справи не має.

Різнобарвною вишивкою займаються дуже багато господинь, але на виставках районного рівня (на жаль) приймали участь роботи лише двох майстринь: Петрук Валентини Григорівни 1949 р.н. та Скарбарчук Надії Іванівни 1966 р.н..

Випалюванням по дереву з юних років займається Петрук Микола Терентійович 1947 р.н.

На сьогоднішній день в селі проживає 397 жителів. В 1986 році побудовано бібліотеку, 1992 році завершено будівництво ФАПу. В 1994 році побудовано сільську раду, в 1995 – нову школу. В 2010 році завершено будівництво газопроводу і 16 липня 2014 року було запалено факел природного газу.

В 2013 році розпочав роботу дитячий садочок «Барвінок». На території села працює сільський клуб, два приватні магазини: магазин «Евелін» - підприємець Чичук Ольга Євгенівна, магазин «Продукти» - підприємець Скарбарчук Андрій Степанович.

Підготувала Шуст С.В., зав. бібліотекою с. Харалуг